

027

(7)

P54

PELLE Ferenc

179 kötetből 5548 kötetig

(A keverési közégi könyvtár története)

Felszabadulási pályázat.

A pályamű címe: 179. kötetől 1548 kötetig -
/ A kevermesi községi könyvtár története . . . . .
179 KÖTETŐL 1548 KÖTETIG

/ A kevermesi községi könyvtár története /

A pályázó neve: Pelle Ferenc
Iskolai végzettsége: Ped. Főiskola
Születési éve: 1930
Kora: 30.
Foglalkozása: ált. isk. tanár
Lakcím: Kérmes, Felszabaduló u 3.

"z a pályamű résztvett a mezőkovácsházi járás helytörténeti pályázatán. A járási bírálóbizottság a pályaművet . . . Ft . . . . . díjjal jutalmazta.

179 KÖTETTŐL 5548 KÖTETIG

/ A kevermesi községi könyvtár története /

K E V E R M E S

1969

B E V E Z E T Ó

Manapság egy-egy község lakóinak kulturáltságát azzal is mérjük, milyen a könyvtára, mennyi könyv van benne, mennyi az olvasók száma és milyen a könyvforgalom; de ezen belül többek között: milyen az olvasók kornegoszlása, milyen a könyvállomány összetétele, és nem utolsósorban azzal is, hogy milyen könyveket olvasnak.

Mivel a könyv a tudatformálás egyik igen lényeges eszköze, államunk a felszabadulás óta, de különösen az 1956-os ellenforradalom után, hatalmas anyagi áldozatoktól sem riadva vissza, rendkívül sokat tett és tesz a könyvtárak /különösen a vidéki - községi - könyvtárak/ fejlesztése érdekében. Az eredmény nem is maradt el: minden községben van könyvtár gazdag könyvállománnyal, rendszeres kölcsönzéssel és állandóan szaporodó olvasókkal.

E kis bevezető után szeretném bemutatni Kevermest, ill. azt: hogyan alakult Kevermesen a könyvtár és a könyvolvasás helyzete, története, kiemelve a felszabadulás utáni helyzetet:

I. A felszabadulása előtt

Legrégebbi ismereteink a múlt század második feléből valók, pontosabban 1881-ből. Egy 1889. évi alispáni jelentés szerint Kevermesen 1881-ben "iskolai népkönyvtár és olvasókör alakult". Ez nem sok, mert még csak azt sem tudhatjuk meg, hogy ez az "alakulás" hány db könyvvel történt.

1898-ból és ez időtől már bővebb adataink vannak a könyvtárra vonatkozóan. 1898. november 17-én "a képviselőtestület kéri a földművelésügyi minisztert a megfelelő anyagi segély utalványozása végett egy in-

gyenes népkönyvtár létesítése céljából". A válasz, ha egy kissé késve is, de négy hónap múlva megérkezett: 1899. március 14-én tudatják a képviselőtestülettel, hogy "a földművelésügyi miniszter a népkönyvtárral kapcsolatos kérelmet elfogadta".//1//

Hogy az alapállományt mikor kapta meg a község, nem tudjuk, de 1901- és 1902-ben már a földművelésügyi miniszter adományából létesített könyvtár működött. Az már más kérdés, hogy a község rendkívüli súlyos anyagi helyzeténél fogva évenként csak néhány darab könyvvel tudta gyarapítani könyvtárának kis könyvállományát. Es időben a könyvtárban 179 kötet könyv állt a lakosság rendelkezésére. Nem sok, de mégis valami. Hogy igény volt, mi sem bizonyítja jobban, mint egy 1901. évi adat, mely szerint a népkönyvtárnak az "1901. év folyamán 1352 olvasója volt" /minden valószínűség szerint inkább a könyvforgalom lehetett, Ez adat jelzése szerint a község lakossága szívesen töltötte szabadidejét olvasással /különösen télen/, azonban a község akkori 3566 lakosának ennyi könyv nagyon kevés volt, a célszerű bővítésre nagyon nagy szükség lett volna, de "a község, fájdalom, újabb kiadásokat még e nemes cél érdekében sem vállalhat."//2//

1903-ban már 200 kötet a könyvállomány és az évi könyvforgalom évente átlagosan 1330-1400 kötet között mozgott ez években. A forgalom stagnálását a két év alatti 21 kötetes gyarapodás érthetővé teszi. Azt viszont bizonyos mértékű kiegészítésnek tekinthetjük, hogy ez évben az állami elemi népiskola ifjúsági könyvtárában már 130 kötet "erkölcsnemesítő és hazafias irányú történelmi tárgyú mű" állt az ifjúság rendelkezésére.//3//

A következő 20 évről keveset tudunk, mindössze csak annyit, hogy a községben állandóan működött egy néhány száz kötetes népkönyvtár, mely az igényeket egyáltalán nem tudta kielégíteni. Hogy valami javulás mégis csak legyen, a kevermesiek kerestek más kiutat /ifjúsági egyesület/, de erről majd később lesz szó. Visszatérve a népkönyvtárra, a község súlyos anyagi helyzeténél fogva a következőkben sem tudot

egy-két könyvnél többet juttatni /venni/ a könyvtárnak és az állam is évente csak néhány mezőgazdasági szakkönyvvel támogatta, gyarapította az állományt. Az első világháború alkatt viszont még ez is megszűnt.

Azt is tudjuk, hogy a községi népkönyvtár a későbbiekben átment a volt "Gazdakör" kezelésébe és a kör gyarapítgatta úgy-ahogy a könyvállományt a végzett könyvkölcsönzés. Jelentősebb állami támogatásról még egy alkalommal tudunk, amikor 1938-ban a földművelésügyi miniszter egy szekrényben 150 kötet mezőgazdasági témájú szakkönyveket és füsöket adott a községnek /népkönyvtárnak/, melyet hamarosan még 30 kötet könyvvel egészített ki. A Gazdakörből csak beiratkozott tagok kölcsönözhettek könyveket, így a könyvtár lényegében elvesztette a "községi népkönyvtár" jellegét. Igaz, ~~xxxx~~ az "élelmiszebbek" tag-rokonaikon keresztül azért hozzájuthattak a Gazdakör könyveihez is. Könyvcseré hetikét alkalommal volt, mely napok az évek folyamán gyakran váltakoztak, de az egyik nap mindig vasárnap volt. 1944-ban a Gazdakör könyvállománya 454 kötet volt, az évi könyvforgalom pedig kb. 1500-2000 kötet között váltakozott.

1905-ben alakult meg Kevermesen a "Kevermesi áll. el. népiskolával kapcsolatos Ifjusági Egyesület", mely az első világháború alatt széteszlott, de 1920. november 12-én újjáalakult és rendszeresen működött egészen a felszabadulásig. Nos ez az ifjusági egyesület gondolt tagjai olvasási igényének kielégítésére is a bevételeinek egy részét könyvtáralapításra és a későbbiekben annak fejlesztésére /már amennyir lehetősége volt rá/ fordította. Így az egyesület könyvtára évről-évre gyarapodott, majd alig-alig gyarapodva inkább stagnált /az 1930-as évek elején bekövetkezett gazdasági válság idejétől/. Az egyesületnek igen sok pártolótagja is volt, akik csak inkább az olvasási lehetőség miatt iratkoztak be /ugyanis ez egyesületbe az "egyszerűbb emberek" és ezek fiai is bejuthattak - mert felnött és idősebb emberek is voltak a tagok között/. Az egyesületben a könyvtárt külön könyvtáros ke-

zelte, aki minden évben az évi közgyűlésen beszámolt az évi helyzetről /könyvtárral kapcsolatban/. 1930-tól az egyesület jegyzőkönyvei megmaradtak s a következőkben - a helyzet megismerése céljából - ezekből szeretnék idézni: //4//

"1930.-év. Április hó. 6-án ... választmányi értekezletet tartott. ... 16. Elnök kéri, hogy meghozatás-e az egyesület könyvtárába a "Gazda adóterhe" és a "Magyar Gáza könyve" című könyveket. ... Választmány elfogadta és egyhangulag jóváhagyta."

"1930.-év, Október, 29.-én ... a vezetőség, választmány és a tagok értekezletet tartott. ... a könyvkiadás Szerda este és Vasárnap délelőt eszközli a könyvtáros. ... A választmány és a tagok egyhangulag elfogata."

"1930.-év. November, 4.-én ... választmány értekezletet tartott. ... 27. Elnök jelenti, hogy az Ifjuság Egyesület ajándékban kapott, kulturfejlesztés céljából 100,- az az Egyszáz darab füzöt könyvet, Tolnai kiadásban. Ajándékozta Macsuba Zoltán a kevernesi postamesterne fia, aki hosszas betegsége után 17.- éves korában meghal, és így az egyesületre hagyva, hogy azt elősegítse a haladásában és vagyoniilag is."

"29. Elnök jelenti, hogy az egyesület meghozata a Szent Imre című díszkötetes könyvét. Amely könyv teljes értékben 40,- P-gben került az egyesületnek. ... Választmány nagy megfontolás után egyhangulag jóvá hagyta."

"1931.-év Január, 4.-én ... a választmány értekezletet tartott. ... 36. Elnök felkéri a választmányt hogy maguk közt válaszáik meg a könyvtár átvizsgáló bizottságot. ... A választmány a könyvtár rovincsoláshoz kiküldte, Lippai József, Balog Ferenc és Hollandi Pál, személyeket. ... 38. Elnök szünet után felszólítja a könyvtár átvizsgáló bizottságot tegye meg a jelentést a vizsgálatról. ... A könyvtár rovincsolását meg ejtetük a könyvtár rendben találtatott, és a könyvtárban szaporulatot találtak 130,- darab könyvel (gazdagabb a könyvtár)."

"1932. év. Január, 27-én ... a választmány értekezletet tartott. ...
8. Elnök felkéri a könyvtárost hogy tegye meg a könyvtár rovincsolást és a közgyűlésre a jelentést. ... A könyvtáros tudomásul vette és jelenti hogy a rovincsolást megcsinálta és 1932-évre. 57. darab könyv selejtetett.";

"1932. év. Január, 29,-én ... évi rendes közgyűlést tartott. ...
17. Elnök felkéri a könyvtárost tegye meg a jelentést a könyvtáról. Könyvtáros jelenti, az összes kötött és füzött könyv 60- darab, faluszövetségi füzet 50- darab, szerepkönyv 36- darab, Német A,B,C, könyv 21- darab. ... Tudomásul szolgált." Ez időben a könyvtári élet jó lehetett, mert

"21. Elnök felkéri a közgyűlést válasszon háznagyot akinek az lesz a hivatása, hogy a rendet fentartsa és a könyvtárosnak segédkezik könyv kiadáskor. ... Közgyűlés egyhangulag megválasztotta Magyar István személyében a háznagyot.";

"1932. év, augusztus hó, 14.-én ... rendkívüli közgyűlést tartott. ...
39. Molnár Ferenc igazgató ügyvezető elnök megnyitó beszéde ...
40. Igazgató elnök megmagyarázza, hogy ifjusági Egyesületünk nem gazdasági egyesület, hanem kultur egyesület, feloszlás esetén az esetleges fennmaradó vagyon csakis kultur célokra fordítható..." E jegyzőkönyvből tudtuk meg azt is, hogy ez az egyesület pontosan 1905. október 12-én alakult!!! Valamint azt is, hogy ezen a rendkívüli közgyűlésen ünnepelték 25 éves fennállásukat - igaz, egy kissé megkésve.

"1932.-év október, 15-én ... a választmány értekezletet tartott. ...
50. ... a könyv kiadást Csütörtök este 6-7 óra között és Vasárnap 11-12 óra közt. Tudomásul szolgált.";

"1932-év, december, 4-én ... a választmány értekezletet tartott. ...
54. Könyvtáros jelenti a választmánynak, hogy a könyveket javítás alá kell hozni mert ily állapotban nagykárt szenved az egyesület. Tudomásul szolgált.";

"1933. év. Január 10.-án ... a választmány értekezletet tartott. ...

3. Könyvtáros kéri a választmányt adja meg a felmentést mert ő nem tud a kötelességének elleget tena másal van lekötve. Tudomásul szolgált.";

"1933. év, február 12,-én ... a választmány értekezletet tartott. ...

10. Elnök felkéri a választmányt tegyen költség vetést a könyvek kötésére. Választmány 50,-P-göt szavazot meg.";

"1933. év. február, 31 én ... az évi rendes közgyűlésről. ...

17. Könyvtáros jelenti a közgyűlésnek a könyvtárban kötött könyv van 332 darab, füzött 288 darab, szaporodott a könyvtár 17- darab kötött könyvel. Közgyűlés tudomásul vette.";

"1933.-év. Március 8-án ... választmányi ülést tartott. ...

21. Könyvtáros felkéri a választmányt hogy azok a tagok kik a tag díjat nem fizetek ki a múlt évre azok könyvet nem kaphatnak, azok a tagok ki a tagdíjat Április 1-ig nem fizet valamenyi tagdíjat azok sem kapnak könyvet. Tudomásul szolgált." Igen, a gazdasági válság mélypontja erősen érezteti hatását: szegénység és fizetéseképtelenség!

"26. Elnök felkéri a választmányt hogy a könyvtári könyveket milyen formába kötesük. Választmány határozatot hozot, hogy az értéket felülmulja a könyv kötetést azt nem kötödjön és a Tolnai Leksikon összes köteteket beszerezzük. Tudomásul szolgált.";

"1933.- év. Szeptember, 17 én ... a választmány értekezletet tartott ... 37. Elnök jelenti, hogy a könyvtári könyvek kötésére a költség vetés alapítsa meg. Választmány egyhangulag 30. P.-göt szavazot meg.";

"1933. -év. November 27.-én ... választmányi ülést tartot. ...

40. Elnök jelenti, hogy a könyvtárosra sok a panasz kéri a választmányt további intézkedését. Választmány rovincsot kért a könyvtárosra és három személyt küld ki, Szegő Albert, Hollandi Pál, Alekxi Lajos személyében." Ugyanezen az ülésen határozták el azt is, hogy aki "három évig rendes tag volt és fizeti a tagsági díjat azok kaphatnak könyvet.";

"1934. év. Január. 11-én ... választmányi ülést tartott. ... 51. Elnök jelenti mitevők legyenek a használt könyvekkel. Választmány 25 darabot selejteset.";

"1934. év. Február, 10. 10.én tartott évi, rendes közgyűlésen ... Az elnök felkéri a könyvtárost hogy tegye meg az 1933 évi könyvtári jelentését. A könyvtáros jelenti hogy a könyvtárt átvette 1933. év I. hó 31-én 340. drb. kötöt és 285. drb. füzöt könyvvel, hiányszó volt 10 drb. 1933 évben a kötöt könyv 20. drb a füzöt könyv 7. drb. gyarapodot. az ifjusági-egyesület könyvtára 1933. évben könyv kiadás volt hetenként kétszer, jelen volt 20-30 tag könyvet cserélni.", majd a későbbiekben:

"Az elnök felkéri a közgyűlést az új könyvtáros meg választására. A közgyűlés Triznya Lajost választotta meg könyvtárosnak 1934. évre egyhangulag oly feltétel melyet ha a könyvtárt továbbra rendbe szedi és az 1933 évi tagdíjat rövid időn belül kifizeti.", majd még később:

"A pénztáros kéri a közgyűlést hogy határoson a kötetni való könyvekre vonatkozólag mitörténjék belegyen-e mind kötve, kötetni való van 85-90 drb. könyv. A közgyűlés egyhangulag elhatározta hogy legalább 45-50 drb könyvet okvetlen be kel köttetni, és felhatalmaza az elnököt, jegyzöt és pénztárost ennek a végre hajtására, minél rövidebb időn belül intézésék el a beköttetést.";

Már az előbb is feltűnhetett, hogy valami nincs rendben a könyvtárossal és úgy látszik, hogy a helyzet nem javult, mert

"1934 év Febr. hó 19 én tartott Választmányi ülésen ... Az elnök jelenti hogy a könyvtár átrovancsolását kívánja a választmány megtartani és évente hányszor. A választmány kívánja a könyvtár pontos átrovancsolását, minden negyed évben cím és szám szerint. A rovancsolással Alekszi Lajos, Hollandi Pál és Mészáros Deszö tagokat biza meg 1934 évben és a rovancsolásról pontos jegyzéket kel felvenni a kint lévő és hiányszó könyvekről.";

"1934 év. Augusztus hó, 26-án ... a választmány által megtartott ülésen.

Az alelnök felkéri a választmányt, hogy a könyvtáros helyet bizonnyeg egy megbízható egyént ki a könyveket kezelje az alapszabály szerint, mert a könyvtáros nem felel meg az ő kötelezettségeinek. A választmány a könyvtáros helyet Hollandi Pál választmánytagot biza meg a könyvtár kezelésére, egyhangulag.”;

”1934 évi December hó 1-én megtartot választmányi ülésről ... 11. pont Könyv kiadás mikor legyen a tél folyamán és hány könyvet vihet ki egy tag egyszerre és hány tolnait menyi időre kel a könyvet be hozni. A választmány ugy határozott hogy a tél folyamán 1935 marcius 31-ig hetenként kétszer lesz könyv kiadás csütörtökön és vasárnap, 4 drb könyvet és 2 drb tolnait vihet ki egy tag, 14 napig.”;

”1935. II. 26-án ... az 1935. évi rendes közgyűlésen ... Az ügyvezető elnök felkéri a könyvtárost tegye meg 1934 évi jelentését. A könyvtáros jelenti hogy 1934 évben volt könyvkiadási nap 61-szer, Nov. 1-től Márc. 31-ig hetenként kétszer, Márc. 31-től Nov. 1-ig hetenként egyszer 24-től 38-47 tag vitki könyvet hetenként 2-v 3-v 4 drb könyvet, legtöbb könyvet vitki 1934. II. 4-én 37 tag kivít 117 drb. könyvet 30-35 drb tolnai lapot. 1934 évi közgyűlésen volt kötöt könyv 446 drb. 1934 évben letvéve 5. drb. G Kis István adományozot 1. drb-ot, Hollandi Pál 3 drb-ot így az összes könyv 453 drb. hiányzó könyv nincs egyse.” Ugyanezen a közgyűlésen Hollandi Pált 1935-re is könyvtárosnak választják /egyhangulag/. Az előző évről szóló beszámolója is igen részletes, eddig hasonló sem volt.

A következőkben mostmár csak az évi rendes közgyűlések könyvtárossi beszámolóit fogom ismertetni, mert ugy érzem, hogy az eddigiek után már azok is elegendőt mondanak nekünk:

”... az 1936-évi rendes közgyűlésen febr. 11-én ... Az ügyvezető elnök felkéri H. Kotroozó Baláss jegyzőt, hogy tegye meg az elnöki jelentést 1935-évről. ... Továbbá az 1935 évi megtartott közgyűléskor az egyesületnek volt 434 drb. kötött könyve, jelenleg ugyanennyi a könyv, füzött könyv 54 drb van ebből 17 drbot, részben Alekszi Lajos pénztáros, Rész-

ben Hollandi Pál könyvtáros és a Tolnai Világ lapkiadó hivatal ajándékozta. 1935 évben tartott közgyűléstől 1936 évi február 11-ig volt könyvkiadási nap 72. November hó 1-től március hó 31-ig 25-30 tag vitt ki könyvet hetenként kétszer 3-4 drb könyvet 2-3 tolnait. Március 31-től nov. 1-ig 15-20 tag vitt 1-2-3 drb könyvet, 30-35 tag 2-3 drb tolnait hetenként egyszer. Könyvhiány nincs.”;

”... az 1937 évi rendes közgyűlésen 1937. január 27-én ... Az ügyv. elnök felkéri a könyvtárost, hogy tegye meg az évi jelentését. A könyvtáros jelenti, hogy 1936 évben megtartott közgyűléskor volt kötött könyv 431 drb, mostvan 435 drb, csak 4 drb könyvel gyarapodott ez évben a könyvtár füzött volt 36 drb, most van 66 drb 30 drb füzött könyvel gyarapodott. 1936 évi közgyűléstől könyv kiadás volt 76-szor ezen a napokon 25-62 tagig vittek ki könyvet, 2-6 drb-ig. Könyvkiadási nap van hetenként kétszer, Szerdán és Vasárnap. Hiányzó könyv van 5 drb. Triznya Lajosnál elveszett 3 drb kötött könyv. Hevesi Lajosnál elveszett 2 drb kötött könyv.”;

” ... az 1938 évi rendes közgyűlésen 1938.- február hó 5-én. ... Az elnök ... felkéri a Könyvtárost, hogy tegye meg az 1937-évi jelentését. A könyvtáros jelenti, hogy 1937-évi közgyűléskor volt 431 drb, most van 436 drb kötött könyv, így 5 drb könyvel gyarapodott ez évben, füzött könyv volt 36 drb most van 58 drb. így 22 drb füzött könyvel gyarapodott ez évben Hollandi Pál ajándékozott 14 drbot. 1937-évi közgyűléstől könyv kiadási nap volt 76-szor ezen a napokon 25-től 62-ig vittek ki könyvet 2-től 6 drb ig. Könyvkiadási nap hetenként kétszer Szerda és Vasárnap. Hiányzó könyv van 3 drb Triznya Lajosnál elveszve.” Az adatok körül valami nincs rendben, úgy látszik, hogy az előző beszámolót ^{ka} másolták le némi /és rossz/ eltéréssel.

” ... az 1939 évi rendes közgyűlésen 1939 január 30-án. ... Az elnök ... "ajd kéri a könyvtári jelentést. A könyvtáros jelenti, hogy 1938 évi közgyűléskor volt 436 drb. könyv, most van 438 drb. könyv, 2 drbba

szaporodott. Könyv kiadás volt hetenként háromszor, 15-től 64 tag ig vitek ki személyenként 1-től 6 drb.-ig. Hiányzó könyv nincs.”;

” ... az 1940. február 10-én este 1/2 7-órai kezdettel megtartott tisztújító közgyűlésről. ... Az elnök felkéri a könyvtárost, hogy tegye meg a jelentését. A könyvtáros jelenti, hogy 1939. évben könyveserelés volt 37-szer. Az egész év alatt 61 tag vitt ki könyvet egy-egy tag 1-től 4 drb ig. A könyvtárból 26 drb könyv ki lett selejtezve és 25 drb pedig belet köttetve, de meg 30 drb körül van amit köttetni kellene. Jelenleg a könyvtár áll 434 drb könyvből, ez évben Bicski János tag adományozott az Egyesületnek 2 drb könyvet. A közgyűlés egyhangulag tudomásul veszi a könyvtáros jelentését.”;

” ... az 1941 évi január hó 26-án ... megtartott évi közgyűlésről ... Az ügyv. elnök felkéri a könyvtárost, hogy tegye meg évi jelentését. Könyvtáros jelenti, 1940 évben könyveserelés volt 73-szor. Könyveserelési nap volt hetenként kétszer szerdán és vasárnap. Az egész év alatt 72 tag vitt ki könyvet, egy-egy tag 1-3 drbig. 1940 évben az Egyesület könyvtára 47 drb könyvvel gyarapodott. Jelenleg az Egyesület könyvtára 481 drb könyvből áll. 1940 évben Bicski János 3 drb könyvet adományozott az Egyesületnek. A közgyűlés tudomásul vette. Az ügyv. elnök az Egyesület nevében köszönetét fejezi ki Bicski Jánosnak az adományozott könyvekért.”;

” ... az 1942 évi január hó 28-án ... megtartott évi közgyűlésről ... Az ügyv. elnök felkéri a könyvtárost, tegye meg évi jelentését. Könyvtáros évi jelentése: 1941 évben könyveserelés volt 72-szer, könyveserelési nap volt hetenként kétszer, szerdán és vasárnap. Az egész év alatt 61 tag vitt ki könyvet, egy-egy tag 1-től 3 drb-ig. 1941 évben az Egyesület könyvtára két drb könyvvel szaporodott, amit Pósa Pál tagdíj fejében adott az Egyesületnek. Jelenleg az Egyesület könyvtára áll 483 drb kötött könyvből. Hiány nincs. A közgyűlés a könyvtáros jelentését tudomásul vette és neki a felmentést megadta.”;

" ... az 1943 évi február hó 10-én ... megtartott évi közgyűlésről ... Az elnök felkéri a könyvtárost, tegye meg évi jelentését. Könyvtári jelentés: Jelenleg az Egyesület könyvtára 483 drb kötött könyvből áll. Könyvkiadási nap szerda volt. 1942-ben 52-szer cseréltem könyvet. A tagok egyszerre 1-4 drb-ig vittek ki könyvet. Összesen 21 tag cserélt könyvet. 1942 évben az Egyesület könyvtára nem gyarapodott." Ekkor már javában áll a második világháború, melynek kulturhatása is erősen érezhető: a könyvállomány nem gyarapszik, a könyvforgalom és ezzel párhuzamosan az olvasás is erősen csökken. Ebben az időben a tagok egy része katona, e közgyűlésen is csak 32 fő van jelen /az 1935. évi február hó 26-án megtartott évi rendes közgyűlésen 83 fő volt jelen/. Így az egyesületi élet laza. Érthető! De nézzük csak tovább!

" ... az 1943 évi április hó 5-én megtartott választmány ülésén ... Az elnök jelenti, hogy a könyvtáros egyenlőre elköltözött, könyvtáros helyettesnek ajánlja Fekete József választmány tagot. A választmány egyhangulag elfogadja helyettes könyvtárosnak Fekete Józsefet. ... Az elnök felkéri a választmányt, hogy határozzon az elveszett és régen kintlevő könyvek mitörténjéről. A választmány úgy határozott, hogy akinél elveszett, vagy már régen kint van könyv, azokat levélben fogja felszólítani, hogy amennyiben be nem hozza, vagy nem fizeti meg a könyv árát, bíróság által fogja behajtatni. A könyvtáros ezentúl pedig csak annak adhat ki könyvet, aki a tagdíjat befizette. Akinél négy hétnél tovább van kint könyv, a könyvtáros felszólítja és ha nem hozza be, átadja a vezetőségnek felszólítás végett." Ez már a teljes lazulás jele, amit a sok-sok katonai bevonulási hullám csak elősegített: bizonytalanság, közömbösség, érdektelenség, stb. Ezek után nézzük, mit mond az utolsó, az 1944. évi közgyűlés jegyzőkönyve:

" ... az 1944 évi január hó 31-én ... megtartott évi közgyűlésről ... Az elnök felkéri a h. könyvtárost, tegye meg évi jelentését a szintén

katonai szolgálatot teljesítő könyvtáros helyett. Könyvtári Jelentés: 1943 évben az Egyesület könyvtára áll 484 drb. kötött könyvből. A könyvtár 2 drb. könyvvel gyarapodott. Hiányszó könyv van 3 drb. 1943 évben könyvkiadás volt 56-szor, ezeken a napokon könyvet cserélt és kivitt 6 - 32 tagig, 1-6 drb-ig. Leány szereplők kivittek 22 drb. könyvet olvasás végett. Kiselejtezett rossz könyv van 4 drb. ... A közgyűlés elfogadja a könyvtári jelentést, de kéri a könyvtárost, hogy több gondja legyen a könyvekre, ne legyen hiányszó könyv."

Különben ez az egyesület /teljes nevén: "Csanádvármegye Kevermes Nagyközség Ifjúsági Egyesülete 1905" - körbélyegző - azaz gyakorlati nevén: A kevermesi áll. el. népiskolával kapcsolatos Ifjúsági Egyesület/ igen hosszú ideig inkább utjában állt a község vezetőinek, mintsem támogatták volna. Bizonyítsa ezt az 1931. január 15-én megtartott évi rendes közgyűlés jegyzőkönyvéből egy idézet: "Ügyv. elnök ... rámutat egyes jelenségekre melyek az egyesületet 25.- évi fennállása dacára is előhaladásában gátolták. Nevezetesen: A község vezetőivel hivatott tényezőiből eddig csak is az állm. isk. mindenkori igazgatója állt az egyesület oldalánál a többiek tudomást sem vettek az egyesület létezéséről, vagyha igen, úgy munkakörével, céljaival keveset törődtek, ennek folytán bizonyos magára hagyattóság, árvaság érzete borongott az egyesület belélete felet."^M Ezen a helyzeten az egyesület úgy próbált segíteni, hogy az akkori főjegyzőt /Kusztos Géza/ díszelnökké választotta. És a következőkben a díszelnök főjegyzőkkel a közgyűléseken rendszeresen találkozunk. Igen, ez az egyesület első-sorban nem az uri osztály érdekeit szolgálta s így fennmaradása mellékes volt. Hogy a főjegyzők bevonása jelentett-e valamit, nem tudjuk, de tény, hogy a felszabadulásig /ha nehezen is, de/ működött.

Ezek után vegyük kimutatásba az egyesület könyvtárának könyvváltozás alakulását:

Idő:	Kötött könyv:	Füzött Könyv:	Összesen:	Egyéb füzet:
1932. jan. 29-én	?	?	667 db	50 db
1933. febr. 21-én	332 db	288 db	620 "	?
1934. febr. 10-én	360 "	292 "	652 "	?
1936. febr. 11-én	434 "	54 "	488 "	?
1938. febr. 5-én	436 "	58 "	494 "	?
1940. febr. 10-én	434 "	?	?	?
1942. jan. 28-án	483 "	?	?	?
1944. jan. 31-én	484 "	?	?	?

A jegyzőkönyvben szereplő adatok nem egy esetben ellentmondásosak, olyan színezetűek, mintha a jelentő /beszámoló könyvtáros/ az előző évek adatai alapján - kis változtatással - tette volna meg jelentését. Más esetben az előző évi állományra való utalás is téves /pl. 1937 évi utalás 1936. évre/. Persze ez a lényegen mit sem változtat, az volt a fontos, hogy volt a községben egy olyan könyvtár is, ahonnan viszonylag "mindenki" vihetett könyvet olvasni.

Ha nem is széleskörűen, de a lakosság olvasási lehetőségeát gyarapította az akkori ipartestület könyvtára is, melyben egy 1938. évi ki-mutatás szerint 239 kötet szépirodalmi könyv volt. //5// E könyvállomány forgalmáról csak annyit tudunk, hogy a kölcsönzés elég rendszeres volt és hogy az iparosok és családtagjaik rendszeresen olvasták e könyveket. Az évi könyvforgalom állítólag évi 500 kötet körül volt.

Az előbb említetteken kívül más szervezeteknek, egyesületeknek és intézményeknek is volt néhány száz kötetes könyvtára /könyvállománya/, de ezek az egész lakosság szempontjából különösebben mit sem jelentett.

A felszabadulás előtti helyzet összegezéséeként elmondhatjuk, ill. megállapíthatjuk, hogy viszonylag elég jelentős mennyiségű könyv volt Kevermesen, de szomorú, hogy azokat csak azok vehették igénybe, akik az adott szervezetek, pártnak, stb. tagjai volt^{ak}. Nem volt egy olyan köz ségi népkönyvtár, ahonnan bárki minden különösebb megkötöttség nélkül

vihetett volna ki könyvet olvasásra. A nem tagok nem kaphattak könyvet, legfeljebb csak úgy juthattak könyvhöz, ha a rokon tag vitt nekik könyvet - titokban - vagy a magának kivitt könyvet olvasásra elkapták. És még egy, amit meg kell említeni: a község felszabadulása után a könyvtárak könyvállományát széthordták, felelőtlen egyének kezén "eltűntek" a könyvek. Ez nagy kár, mert voltak azok között igen jó könyvek is /pl. a magyar és külföldi irodalom klasszikusai, mezőgazdasági szakkönyvek, stb./. Egyelőre ennyit tudunk a felszabadulás előtti helyzetről.

II. A felszabadulás után 1947-ig:

A felszabadulás után éveken keresztül nincs könyvtári élet /mert nincs is könyvtár!/. Ettől függetlenül azért az emberek egy kis része csak olvasgatott, mert a könyvtárakból széthordott könyvek kézről-kézre jártak, azokat a "tulajdonosok" ismerőseiknek, barátaiknak olvasásra átadták. Ez az olvasás azonban illegálisnak mondható, mert senki sem akart azzal dicsekedni, hogy nála melyik könyvtárból hány db könyv ^{vau} ~~1947~~ ~~1948~~ ~~1949~~ ~~1950~~ ~~1951~~ ~~1952~~ ~~1953~~ ~~1954~~ ~~1955~~ ~~1956~~ ~~1957~~ ~~1958~~ ~~1959~~ ~~1960~~ ~~1961~~ ~~1962~~ ~~1963~~ ~~1964~~ ~~1965~~ ~~1966~~ ~~1967~~ ~~1968~~ ~~1969~~ ~~1970~~ ~~1971~~ ~~1972~~ ~~1973~~ ~~1974~~ ~~1975~~ ~~1976~~ ~~1977~~ ~~1978~~ ~~1979~~ ~~1980~~ ~~1981~~ ~~1982~~ ~~1983~~ ~~1984~~ ~~1985~~ ~~1986~~ ~~1987~~ ~~1988~~ ~~1989~~ ~~1990~~ ~~1991~~ ~~1992~~ ~~1993~~ ~~1994~~ ~~1995~~ ~~1996~~ ~~1997~~ ~~1998~~ ~~1999~~ ~~2000~~ ~~2001~~ ~~2002~~ ~~2003~~ ~~2004~~ ~~2005~~ ~~2006~~ ~~2007~~ ~~2008~~ ~~2009~~ ~~2010~~ ~~2011~~ ~~2012~~ ~~2013~~ ~~2014~~ ~~2015~~ ~~2016~~ ~~2017~~ ~~2018~~ ~~2019~~ ~~2020~~ ~~2021~~ ~~2022~~ ~~2023~~ ~~2024~~ ~~2025~~ ~~2026~~ ~~2027~~ ~~2028~~ ~~2029~~ ~~2030~~ ~~2031~~ ~~2032~~ ~~2033~~ ~~2034~~ ~~2035~~ ~~2036~~ ~~2037~~ ~~2038~~ ~~2039~~ ~~2040~~ ~~2041~~ ~~2042~~ ~~2043~~ ~~2044~~ ~~2045~~ ~~2046~~ ~~2047~~ ~~2048~~ ~~2049~~ ~~2050~~ ~~2051~~ ~~2052~~ ~~2053~~ ~~2054~~ ~~2055~~ ~~2056~~ ~~2057~~ ~~2058~~ ~~2059~~ ~~2060~~ ~~2061~~ ~~2062~~ ~~2063~~ ~~2064~~ ~~2065~~ ~~2066~~ ~~2067~~ ~~2068~~ ~~2069~~ ~~2070~~ ~~2071~~ ~~2072~~ ~~2073~~ ~~2074~~ ~~2075~~ ~~2076~~ ~~2077~~ ~~2078~~ ~~2079~~ ~~2080~~ ~~2081~~ ~~2082~~ ~~2083~~ ~~2084~~ ~~2085~~ ~~2086~~ ~~2087~~ ~~2088~~ ~~2089~~ ~~2090~~ ~~2091~~ ~~2092~~ ~~2093~~ ~~2094~~ ~~2095~~ ~~2096~~ ~~2097~~ ~~2098~~ ~~2099~~ ~~2100~~ ~~2101~~ ~~2102~~ ~~2103~~ ~~2104~~ ~~2105~~ ~~2106~~ ~~2107~~ ~~2108~~ ~~2109~~ ~~2110~~ ~~2111~~ ~~2112~~ ~~2113~~ ~~2114~~ ~~2115~~ ~~2116~~ ~~2117~~ ~~2118~~ ~~2119~~ ~~2120~~ ~~2121~~ ~~2122~~ ~~2123~~ ~~2124~~ ~~2125~~ ~~2126~~ ~~2127~~ ~~2128~~ ~~2129~~ ~~2130~~ ~~2131~~ ~~2132~~ ~~2133~~ ~~2134~~ ~~2135~~ ~~2136~~ ~~2137~~ ~~2138~~ ~~2139~~ ~~2140~~ ~~2141~~ ~~2142~~ ~~2143~~ ~~2144~~ ~~2145~~ ~~2146~~ ~~2147~~ ~~2148~~ ~~2149~~ ~~2150~~ ~~2151~~ ~~2152~~ ~~2153~~ ~~2154~~ ~~2155~~ ~~2156~~ ~~2157~~ ~~2158~~ ~~2159~~ ~~2160~~ ~~2161~~ ~~2162~~ ~~2163~~ ~~2164~~ ~~2165~~ ~~2166~~ ~~2167~~ ~~2168~~ ~~2169~~ ~~2170~~ ~~2171~~ ~~2172~~ ~~2173~~ ~~2174~~ ~~2175~~ ~~2176~~ ~~2177~~ ~~2178~~ ~~2179~~ ~~2180~~ ~~2181~~ ~~2182~~ ~~2183~~ ~~2184~~ ~~2185~~ ~~2186~~ ~~2187~~ ~~2188~~ ~~2189~~ ~~2190~~ ~~2191~~ ~~2192~~ ~~2193~~ ~~2194~~ ~~2195~~ ~~2196~~ ~~2197~~ ~~2198~~ ~~2199~~ ~~2200~~ ~~2201~~ ~~2202~~ ~~2203~~ ~~2204~~ ~~2205~~ ~~2206~~ ~~2207~~ ~~2208~~ ~~2209~~ ~~2210~~ ~~2211~~ ~~2212~~ ~~2213~~ ~~2214~~ ~~2215~~ ~~2216~~ ~~2217~~ ~~2218~~ ~~2219~~ ~~2220~~ ~~2221~~ ~~2222~~ ~~2223~~ ~~2224~~ ~~2225~~ ~~2226~~ ~~2227~~ ~~2228~~ ~~2229~~ ~~2230~~ ~~2231~~ ~~2232~~ ~~2233~~ ~~2234~~ ~~2235~~ ~~2236~~ ~~2237~~ ~~2238~~ ~~2239~~ ~~2240~~ ~~2241~~ ~~2242~~ ~~2243~~ ~~2244~~ ~~2245~~ ~~2246~~ ~~2247~~ ~~2248~~ ~~2249~~ ~~2250~~ ~~2251~~ ~~2252~~ ~~2253~~ ~~2254~~ ~~2255~~ ~~2256~~ ~~2257~~ ~~2258~~ ~~2259~~ ~~2260~~ ~~2261~~ ~~2262~~ ~~2263~~ ~~2264~~ ~~2265~~ ~~2266~~ ~~2267~~ ~~2268~~ ~~2269~~ ~~2270~~ ~~2271~~ ~~2272~~ ~~2273~~ ~~2274~~ ~~2275~~ ~~2276~~ ~~2277~~ ~~2278~~ ~~2279~~ ~~2280~~ ~~2281~~ ~~2282~~ ~~2283~~ ~~2284~~ ~~2285~~ ~~2286~~ ~~2287~~ ~~2288~~ ~~2289~~ ~~2290~~ ~~2291~~ ~~2292~~ ~~2293~~ ~~2294~~ ~~2295~~ ~~2296~~ ~~2297~~ ~~2298~~ ~~2299~~ ~~2300~~ ~~2301~~ ~~2302~~ ~~2303~~ ~~2304~~ ~~2305~~ ~~2306~~ ~~2307~~ ~~2308~~ ~~2309~~ ~~2310~~ ~~2311~~ ~~2312~~ ~~2313~~ ~~2314~~ ~~2315~~ ~~2316~~ ~~2317~~ ~~2318~~ ~~2319~~ ~~2320~~ ~~2321~~ ~~2322~~ ~~2323~~ ~~2324~~ ~~2325~~ ~~2326~~ ~~2327~~ ~~2328~~ ~~2329~~ ~~2330~~ ~~2331~~ ~~2332~~ ~~2333~~ ~~2334~~ ~~2335~~ ~~2336~~ ~~2337~~ ~~2338~~ ~~2339~~ ~~2340~~ ~~2341~~ ~~2342~~ ~~2343~~ ~~2344~~ ~~2345~~ ~~2346~~ ~~2347~~ ~~2348~~ ~~2349~~ ~~2350~~ ~~2351~~ ~~2352~~ ~~2353~~ ~~2354~~ ~~2355~~ ~~2356~~ ~~2357~~ ~~2358~~ ~~2359~~ ~~2360~~ ~~2361~~ ~~2362~~ ~~2363~~ ~~2364~~ ~~2365~~ ~~2366~~ ~~2367~~ ~~2368~~ ~~2369~~ ~~2370~~ ~~2371~~ ~~2372~~ ~~2373~~ ~~2374~~ ~~2375~~ ~~2376~~ ~~2377~~ ~~2378~~ ~~2379~~ ~~2380~~ ~~2381~~ ~~2382~~ ~~2383~~ ~~2384~~ ~~2385~~ ~~2386~~ ~~2387~~ ~~2388~~ ~~2389~~ ~~2390~~ ~~2391~~ ~~2392~~ ~~2393~~ ~~2394~~ ~~2395~~ ~~2396~~ ~~2397~~ ~~2398~~ ~~2399~~ ~~2400~~ ~~2401~~ ~~2402~~ ~~2403~~ ~~2404~~ ~~2405~~ ~~2406~~ ~~2407~~ ~~2408~~ ~~2409~~ ~~2410~~ ~~2411~~ ~~2412~~ ~~2413~~ ~~2414~~ ~~2415~~ ~~2416~~ ~~2417~~ ~~2418~~ ~~2419~~ ~~2420~~ ~~2421~~ ~~2422~~ ~~2423~~ ~~2424~~ ~~2425~~ ~~2426~~ ~~2427~~ ~~2428~~ ~~2429~~ ~~2430~~ ~~2431~~ ~~2432~~ ~~2433~~ ~~2434~~ ~~2435~~ ~~2436~~ ~~2437~~ ~~2438~~ ~~2439~~ ~~2440~~ ~~2441~~ ~~2442~~ ~~2443~~ ~~2444~~ ~~2445~~ ~~2446~~ ~~2447~~ ~~2448~~ ~~2449~~ ~~2450~~ ~~2451~~ ~~2452~~ ~~2453~~ ~~2454~~ ~~2455~~ ~~2456~~ ~~2457~~ ~~2458~~ ~~2459~~ ~~2460~~ ~~2461~~ ~~2462~~ ~~2463~~ ~~2464~~ ~~2465~~ ~~2466~~ ~~2467~~ ~~2468~~ ~~2469~~ ~~2470~~ ~~2471~~ ~~2472~~ ~~2473~~ ~~2474~~ ~~2475~~ ~~2476~~ ~~2477~~ ~~2478~~ ~~2479~~ ~~2480~~ ~~2481~~ ~~2482~~ ~~2483~~ ~~2484~~ ~~2485~~ ~~2486~~ ~~2487~~ ~~2488~~ ~~2489~~ ~~2490~~ ~~2491~~ ~~2492~~ ~~2493~~ ~~2494~~ ~~2495~~ ~~2496~~ ~~2497~~ ~~2498~~ ~~2499~~ ~~2500~~ ~~2501~~ ~~2502~~ ~~2503~~ ~~2504~~ ~~2505~~ ~~2506~~ ~~2507~~ ~~2508~~ ~~2509~~ ~~2510~~ ~~2511~~ ~~2512~~ ~~2513~~ ~~2514~~ ~~2515~~ ~~2516~~ ~~2517~~ ~~2518~~ ~~2519~~ ~~2520~~ ~~2521~~ ~~2522~~ ~~2523~~ ~~2524~~ ~~2525~~ ~~2526~~ ~~2527~~ ~~2528~~ ~~2529~~ ~~2530~~ ~~2531~~ ~~2532~~ ~~2533~~ ~~2534~~ ~~2535~~ ~~2536~~ ~~2537~~ ~~2538~~ ~~2539~~ ~~2540~~ ~~2541~~ ~~2542~~ ~~2543~~ ~~2544~~ ~~2545~~ ~~2546~~ ~~2547~~ ~~2548~~ ~~2549~~ ~~2550~~ ~~2551~~ ~~2552~~ ~~2553~~ ~~2554~~ ~~2555~~ ~~2556~~ ~~2557~~ ~~2558~~ ~~2559~~ ~~2560~~ ~~2561~~ ~~2562~~ ~~2563~~ ~~2564~~ ~~2565~~ ~~2566~~ ~~2567~~ ~~2568~~ ~~2569~~ ~~2570~~ ~~2571~~ ~~2572~~ ~~2573~~ ~~2574~~ ~~2575~~ ~~2576~~ ~~2577~~ ~~2578~~ ~~2579~~ ~~2580~~ ~~2581~~ ~~2582~~ ~~2583~~ ~~2584~~ ~~2585~~ ~~2586~~ ~~2587~~ ~~2588~~ ~~2589~~ ~~2590~~ ~~2591~~ ~~2592~~ ~~2593~~ ~~2594~~ ~~2595~~ ~~2596~~ ~~2597~~ ~~2598~~ ~~2599~~ ~~2600~~ ~~2601~~ ~~2602~~ ~~2603~~ ~~2604~~ ~~2605~~ ~~2606~~ ~~2607~~ ~~2608~~ ~~2609~~ ~~2610~~ ~~2611~~ ~~2612~~ ~~2613~~ ~~2614~~ ~~2615~~ ~~2616~~ ~~2617~~ ~~2618~~ ~~2619~~ ~~2620~~ ~~2621~~ ~~2622~~ ~~2623~~ ~~2624~~ ~~2625~~ ~~2626~~ ~~2627~~ ~~2628~~ ~~2629~~ ~~2630~~ ~~2631~~ ~~2632~~ ~~2633~~ ~~2634~~ ~~2635~~ ~~2636~~ ~~2637~~ ~~2638~~ ~~2639~~ ~~2640~~ ~~2641~~ ~~2642~~ ~~2643~~ ~~2644~~ ~~2645~~ ~~2646~~ ~~2647~~ ~~2648~~ ~~2649~~ ~~2650~~ ~~2651~~ ~~2652~~ ~~2653~~ ~~2654~~ ~~2655~~ ~~2656~~ ~~2657~~ ~~2658~~ ~~2659~~ ~~2660~~ ~~2661~~ ~~2662~~ ~~2663~~ ~~2664~~ ~~2665~~ ~~2666~~ ~~2667~~ ~~2668~~ ~~2669~~ ~~2670~~ ~~2671~~ ~~2672~~ ~~2673~~ ~~2674~~ ~~2675~~ ~~2676~~ ~~2677~~ ~~2678~~ ~~2679~~ ~~2680~~ ~~2681~~ ~~2682~~ ~~2683~~ ~~2684~~ ~~2685~~ ~~2686~~ ~~2687~~ ~~2688~~ ~~2689~~ ~~2690~~ ~~2691~~ ~~2692~~ ~~2693~~ ~~2694~~ ~~2695~~ ~~2696~~ ~~2697~~ ~~2698~~ ~~2699~~ ~~2700~~ ~~2701~~ ~~2702~~ ~~2703~~ ~~2704~~ ~~2705~~ ~~2706~~ ~~2707~~ ~~2708~~ ~~2709~~ ~~2710~~ ~~2711~~ ~~2712~~ ~~2713~~ ~~2714~~ ~~2715~~ ~~2716~~ ~~2717~~ ~~2718~~ ~~2719~~ ~~2720~~ ~~2721~~ ~~2722~~ ~~2723~~ ~~2724~~ ~~2725~~ ~~2726~~ ~~2727~~ ~~2728~~ ~~2729~~ ~~2730~~ ~~2731~~ ~~2732~~ ~~2733~~ ~~2734~~ ~~2735~~ ~~2736~~ ~~2737~~ ~~2738~~ ~~2739~~ ~~2740~~ ~~2741~~ ~~2742~~ ~~2743~~ ~~2744~~ ~~2745~~ ~~2746~~ ~~2747~~ ~~2748~~ ~~2749~~ ~~2750~~ ~~2751~~ ~~2752~~ ~~2753~~ ~~2754~~ ~~2755~~ ~~2756~~ ~~2757~~ ~~2758~~ ~~2759~~ ~~2760~~ ~~2761~~ ~~2762~~ ~~2763~~ ~~2764~~ ~~2765~~ ~~2766~~ ~~2767~~ ~~2768~~ ~~2769~~ ~~2770~~ ~~2771~~ ~~2772~~ ~~2773~~ ~~2774~~ ~~2775~~ ~~2776~~ ~~2777~~ ~~2778~~ ~~2779~~ ~~2780~~ ~~2781~~ ~~2782~~ ~~2783~~ ~~2784~~ ~~2785~~ ~~2786~~ ~~2787~~ ~~2788~~ ~~2789~~ ~~2790~~ ~~2791~~ ~~2792~~ ~~2793~~ ~~2794~~ ~~2795~~ ~~2796~~ ~~2797~~ ~~2798~~ ~~2799~~ ~~2800~~ ~~2801~~ ~~2802~~ ~~2803~~ ~~2804~~ ~~2805~~ ~~2806~~ ~~2807~~ ~~2808~~ ~~2809~~ ~~2810~~ ~~2811~~ ~~2812~~ ~~2813~~ ~~2814~~ ~~2815~~ ~~2816~~ ~~2817~~ ~~2818~~ ~~2819~~ ~~2820~~ ~~2821~~ ~~2822~~ ~~2823~~ ~~2824~~ ~~2825~~ ~~2826~~ ~~2827~~ ~~2828~~ ~~2829~~ ~~2830~~ ~~2831~~ ~~2832~~ ~~2833~~ ~~2834~~ ~~2835~~ ~~2836~~ ~~2837~~ ~~2838~~ ~~2839~~ ~~2840~~ ~~2841~~ ~~2842~~ ~~2843~~ ~~2844~~ ~~2845~~ ~~2846~~ ~~2847~~ ~~2848~~ ~~2849~~ ~~2850~~ ~~2851~~ ~~2852~~ ~~2853~~ ~~2854~~ ~~2855~~ ~~2856~~ ~~2857~~ ~~2858~~ ~~2859~~ ~~2860~~ ~~2861~~ ~~2862~~ ~~2863~~ ~~2864~~ ~~2865~~ ~~2866~~ ~~2867~~ ~~2868~~ ~~2869~~ ~~2870~~ ~~2871~~ ~~2872~~ ~~2873~~ ~~2874~~ ~~2875~~ ~~2876~~ ~~2877~~ ~~2878~~ ~~2879~~ ~~2880~~ ~~2881~~ ~~2882~~ ~~2883~~ ~~2884~~ ~~2885~~ ~~2886~~ ~~2887~~ ~~2888~~ ~~2889~~ ~~2890~~ ~~2891~~ ~~2892~~ ~~2893~~ ~~2894~~ ~~2895~~ ~~2896~~ ~~2897~~ ~~2898~~ ~~2899~~ ~~2900~~ ~~2901~~ ~~2902~~ ~~2903~~ ~~2904~~ ~~2905~~ ~~2906~~ ~~2907~~ ~~2908~~ ~~2909~~ ~~2910~~ ~~2911~~ ~~2912~~ ~~2913~~ ~~2914~~ ~~2915~~ ~~2916~~ ~~2917~~ ~~2918~~ ~~2919~~ ~~2920~~ ~~2921~~ ~~2922~~ ~~2923~~ ~~2924~~ ~~2925~~ ~~2926~~ ~~2927~~ ~~2928~~ ~~2929~~ ~~2930~~ ~~2931~~ ~~2932~~ ~~2933~~ ~~2934~~ ~~2935~~ ~~2936~~ ~~2937~~ ~~2938~~ ~~2939~~ ~~2940~~ ~~2941~~ ~~2942~~ ~~2943~~ ~~2944~~ ~~2945~~ ~~2946~~ ~~2947~~ ~~2948~~ ~~2949~~ ~~2950~~ ~~2951~~ ~~2952~~ ~~2953~~ ~~2954~~ ~~2955~~ ~~2956~~ ~~2957~~ ~~2958~~ ~~2959~~ ~~2960~~ ~~2961~~ ~~2962~~ ~~2963~~ ~~2964~~ ~~2965~~ ~~2966~~ ~~2967~~ ~~2968~~ ~~2969~~ ~~2970~~ ~~2971~~ ~~2972~~ ~~2973~~ ~~2974~~ ~~2975~~ ~~2976~~ ~~2977~~ ~~2978~~ ~~2979~~ ~~2980~~ ~~2981~~ ~~2982~~ ~~2983~~ ~~2984~~ ~~2985~~ ~~2986~~ ~~2987~~ ~~2988~~ ~~2989~~ ~~2990~~ ~~2991~~ ~~2992~~ ~~2993~~ ~~2994~~ ~~2995~~ ~~2996~~ ~~2997~~ ~~2998~~ ~~2999~~ ~~3000~~ ~~3001~~ ~~3002~~ ~~3003~~ ~~3004~~ ~~3005~~ ~~3006~~ ~~3007~~ ~~3008~~ ~~3009~~ ~~3010~~ ~~3011~~ ~~3012~~ ~~3013~~ ~~3014~~ ~~3015~~ ~~3016~~ ~~3017~~ ~~3018~~ ~~3019~~ ~~3020~~ ~~3021~~ ~~3022~~ ~~3023~~ ~~3024~~ ~~3025~~ ~~3026~~ ~~3027~~ ~~3028~~ ~~3029~~ ~~3030~~ ~~3031~~ ~~3032~~ ~~3033~~ ~~3034~~ ~~3035~~ ~~3036~~ ~~3037~~ ~~3038~~ ~~3039~~ ~~3040~~ ~~3041~~ ~~3042~~ ~~3043~~ ~~3044~~ ~~3045~~ ~~3046~~ ~~3047~~ ~~3048~~ ~~3049~~ ~~3050~~ ~~3051~~ ~~3052~~ ~~3053~~ ~~3054~~ ~~3055~~ ~~3056~~ ~~3057~~ ~~3058~~ ~~3059~~ ~~3060~~ ~~3061~~ ~~3062~~ ~~3063~~ ~~3064~~ ~~3065~~ ~~3066~~ ~~3067~~ ~~3068~~ ~~3069~~ ~~3070~~ ~~3071~~ ~~3072~~ ~~3073~~ ~~3074~~ ~~3075~~ ~~3076~~ ~~3077~~ ~~3078~~ ~~3079~~ ~~3080~~ ~~3081~~ ~~3082~~ ~~3083~~ ~~3084~~ ~~3085~~ ~~3086~~ ~~3087~~ ~~3088~~ ~~3089~~ ~~3090~~ ~~3091~~ ~~3092~~ ~~3093~~ ~~3094~~ ~~3095~~ ~~3096~~ ~~3097~~ ~~3098~~ ~~3099~~ ~~3100~~ ~~3101~~ ~~3102~~ ~~3103~~ ~~3104~~ ~~3105~~ ~~3106~~ ~~3107~~ ~~3108~~ ~~3109~~ ~~3110~~ ~~3111~~ ~~3112~~ ~~3113~~ ~~3114~~ ~~3115~~ ~~3116~~ ~~3117~~ ~~3118~~ ~~3119~~ ~~3120~~ ~~3121~~ ~~3122~~ ~~3123~~ ~~3124~~ ~~3125~~ ~~3126~~ ~~3127~~ ~~3128~~ ~~3129~~ ~~3130~~ ~~3131~~ ~~3132~~ ~~3133~~ ~~3134~~ ~~3135~~ ~~3136~~ ~~3137~~ ~~3~~

hogy ki volt a könyvtáros és hol dolgozott /magánlakás, iskola, tanács-
háza/. Az első könyvtáros valószínűleg Dukay Barnabás akkori tanító,
majd igazgató lehetett, mert 1951. szept. 13-án levélben arról értesí-
ti a Megyei Könyvtár vezetőjét, hogy "1950. évi november hó folyamán
a népművelési ügyvezetői teendőket Dávid László áll. ált. isk. tanító-
nak átadtam. Ezzel együtt átadtam a szóbanlévő könyvtárat s a népműve-
lési ügydarabokat is a népművelési könyvtárral."//6// Így tehát a kö-
vetkező könyvtáros Dávid László akkori tanító /most tanár/ lett, majd
Bartos Mária és Kelemen Mária tanácsi dolgozók folytatták a sort. Tőlük
tudjuk, hogy ebben az időben a könyvellátás és a letéti állomány cse-
réje igen gyenge volt, 1953-tól 1956-ig /ellenforradalom/ pedig még
csak rosszabodott. Ennek következtében a könyvtári élet megrekedt, ill.
visszafejlődött, majd az 1956-os ellenforradalom alatt teljesen meg-
szűnt. E visszafejlődést elősegítette az is, hogy államunk akkori ve-
zetői nem látták megfelelően /?/ a könyv és könyvtárak tudatformáló
jelentőségét s így azok fejlesztését /falusi, községi viszonylatban/
mellékesnek tartották.

Ezek után tekintsük át az ezidőből ismert adatokat:

1951. aug. hó 31-én a könyvállomány 308 kötet, az olvasók száma 112 és
az aug. havi kölcsönzés 138 kötet. A következőkben:

Idő:	Könyvállomány:	Olvasók száma:	Forgalom:
1952. dec.31.	284 köt.	100 fő	dec.havi forg. 103 köt.
1954.febr.28.	256 "	183 "	febr. havi forg. 94 köt.
1955.dec.31.	216 "	34 "	évi forgalom 372 kötet
1956.szept.30.	216 "	20 "	III.negyedévi forg. 30 köt
1957.szept.30.	151 "	-	1956. okt. óta nincs kölcsönzés.

A már említett visszafejlődést ezek az adatok csak megerősítik. //7//

III. 1957-től napjainkig

A könyvtár vezetését 1957. októberében Pelle Ferenc tanár vette át s volt vezetője 1963. dec. hó 31-ig, 1964. jan. hó 1-től pedig Pelle Ferencné vezeti a könyvtárat napi 4 órás nyitva tartás mellett. Amikor Pelle Ferenc átvette a könyvtárat, csak 144 db könyv és brossura képezte a könyvállományt, legnagyobb részt idejét mult politikai és egyéb értéktelen anyag, melyeket a könyvtári élet beindulása érdekében sürgősen ki kellett cserélni, ill. a könyvanyagot felújítani. Ugyanis az állományban alig volt néhány megfelelő könyv, így a lakosság felé nem hatott vonzólag.

1957. nov. 28-án adott letétbe a Járási Könyvtár 65 kötet megfelelő könyvet s 1957. dec. hó elején lényegében ezzel indult meg újra a könyvtári élet, a könyvkölcsönzés Kevermesen. Az első kölcsönzések a tanácsháza tanácstermében voltak. E helyiség az előző vezetés túlkapasai után nem hatott vonzólag. Sz-erencsére még 1957. decemberében megkezdte működését Kevermesen az "Olvasókör", ahol a nagyterem egyik sarkában a könyvtár /egy szekrénnel/ is helyet kapott. A következő években a Megyei és a Járási Könyvtár, valamint a helyi tanács anyagi segítése és támogatása révén a könyvállomány rohamosan gyarapodott. Így amig 1957. decemberében az Olvasókörben a könyvtár csak egy sarkot kivánt, a következő évben már két sarkot, majd egy kisebb, majd egy nagyobb szobában foglalt helyet.

1957. decemberében a könyvtár első olvasói inkább általános iskolai tanulók voltak, felnőttek csak akkor kezdtek bekapcsolódni az olvasásba, amikor december második felében a könyvtár átkerült az Olvasókör helyiségébe. Az ide szórakozni járó felnőttek amikor látták, hogy újra beindult a könyvkölcsönzés és megnézve a könyvállományt találtak kedvükre való könyveket is, maguk is beiratkoztak s olvasni kezdtek. Így kezdett terjedni Kevermesen az "olvasási ragály".

Mielőtt a helyzet elemzésébe mélyebben hatolnánk, állítsuk össze a statisztikát, melyből olvashatunk is /következtetéseket levonva/ és előttünk lesz az alakulás, a fejlődés is: //8//

Idő:	Könyvállomány:	Olvasók száma	és ebből 14 éven aluli	Kölcsönzött kötetek száma:
1957.dec.31.	207 kötet	26 fő	6 fő	64 kötet
1958.dec.31.	424 "	173 "	39 "	2 402 "
1959.dec.31.	775 "	286 "	91 "	4 854 "
1960.dec.31.	894 "	251 "	110 "	4 566 "
1961.dec.31.	1 277 "	261 "	77 "	7 194 "
1962.dec.31.	1 962 "	440 "	220 "	9 488 "
1963.dec.31.	2 747 "	464 "	209 "	10 264 "
1964.dec.31.	3 446 "	543 "	275 "	16 912 "
1965.dec.31.	4 048 "	525 "	308 "	19 511 "
1966.dec.31.	4 426 "	619 "	362 "	25 639 "
1967.dec.31.	4 982 "	696 "	345 "	30 417 "
1968.dec.31.	5 446 "	742 "	365 "	31 955 "
1969.jun.30.	5 548 "	752 "	354 "	16 607 "

E kimutatást áttekintve nyugodtan mondhatjuk, hogy a fejlődés minden tekintetben /könyvállomány, olvasók száma és a kölcsönzött kötetek száma/ egyenletes, azaz hogy mégsem, mert 1960-ban a könyvállománytól eltekintve visszaesés volt. És ennek oka? Az, hogy a beírt^{EB}kozott olvasónak könyvtári tagdíjat kellett fizetni /gyermekek évi egy Ft-ot, felnőttek évi 3,- Ft-ot/. Ennél minimálisabb összeget el sem lehetne képzelni és érdekes módon /furcsa!/ mégis visszahúzólag hatott nem egy felnőttre és gyermekekre. Érdekes gondolkodás mód: ha fizetni kell 1-3 Ft-ot, amiért egy évig olvashat /szórakozhat/, inkább lemond róla, vagy a más által kivitt könyvet kéri el olvasásra, de azt az egy fagyalt árát sajnálja könyvtári tagdíjként. Ahogy a tagdíj a következő évben megszűnt, ~~(az olvasók száma évről-évre szépén szaporodott. Igen, ilyen is van!~~

A könyvtár 1959. aug. hó 21-ig lényegében letéti könyvtár volt, ée ezen a napon kapta át a község a könyvtárat saját kezelésbe, lett a község tulajdona, lett Községi Könyvtár. Az átadás jegyzőkönyvileg is megtörtént. Idézek a jegyzőkönyvből: " o./ Kevermes Községi Tanács VB-átveszi az a/. pontban megjelölt könyvtárat s kötelezi magát arra, hogy annak fenntartásáról, továbbfejlesztéséről ezévben helyileg biztosított összegből, 1960. január 1-től kezdődően a község erre a célra biztosított költségvetési fedezetből gondoskodik." 11911

E nevezetes dátumon kívül még igen nevezetes nap 1964. jan. hó 1., amikortól a könyvtár minden napon nyitva van és kölcsönzés folyik, valamint 1966. július-augusztusa, amikor a könyvtár új helyiségbe költözött /a Lenin uti - államosított házból kialakított iskolaépület egyik tantermébe/.

A Községi Tanács VB, a tanácsülés és a község vezetői a könyvtárban folyó munkát állandóan figyelemmel kísérte, erkölcsileg és anyagiilag igen komoly mértékben támogatta, végrehajtóbizottsági üléseken évenként megtárgyalta a könyvtári munkát, sőt nagyobb időközönként maga a tanácsülés is foglalkozott a könyvtárral és az ott folyó munkával. Legelőször a Községi Tanács VB 1959. dec. 30-án foglalkozott a könyvtár munkájával. Az ülésen többek között szóba került az is, hogy a kivitt könyveket nemcsak azok olvassák el, akik azokat olvasásra kiviszik, hanem a könyvek nagy részét otthon még 2-3 családtag is elolvassa, esetleg még a rokonok is. Így a kölcsönzött kötetek száma a 4854 kötetnél lényegesen több. Bár ez nem hiba, de könyvelvesség esetén, vagy rongálódás esetén problémák adódhatnak, nézeteltérések keletkezhetnek. Ezért az a vélemény alakult ki, hogy az ilyen "zugolvasás" ellen küzdenünk kell: aki olvasni akar, minden díjazás nélkül - mint beiratkozott könyvtári tag - olvashat. Ez a probléma a következő évek vb-üléseinek is problémája, mely ugyan a későbbiek folyamán csökkent, de sohasem szűnt és szűnik meg teljes mértékben. Ezen az ülésen szóba-

került a butorzat gyarapításának kérdése is, mert a rohamosan azaporodó könyveknek /még a kölcsönzés erős növekedése mellett is/ hely /szekrény és polc/ kellett. Ez a következő években is állandó probléma volt és az a mai napig is. Bár a butorzat évről-évre gyarapodott, mégis ma már az elhelyezési /raktározási/ gond olyan súlyos /különösen nyáron/, hogy a megoldást soká halogatni nem lehet. A könyvtáros beszámolója alapján foglalkozott ez ülés olyan problémával is, hogy azokat, akik a kivitt könyvekre nem vigyáznak, azokat rongálják, vagy elvesztik és az árát nem akarják kifizetni és a figyelmeztetés nem használ, az ilyeneket kikell zárni a könyvtárból. Ez a probléma is olyan, ami a következő években rendszeresen napirendre kerül a könyvtári élet tárgyalása során. Ez az utóbbi években annyiban módosult, hogy az ilyenek egy, vagy két évi kizárás után visszavehetőknak mindaddig, amíg újabb ilyen vétket nem követ ^{nek} el. Es a határozat mindenkéül általános helyeslésre talált.

1960. jul. hó 7-én foglalkozott ismét a Községi Tanács VB a könyvtárral, amikor az első félévi munka értékelése volt napirenden. A könyvtárosi beszámolóból kitűnik, hogy az első félévi munka nem volt zavarmentes, mert pl. a száj- és körömfájás miatti zárlat következtében a könyvkölcsönzés is szünetelt, ami több mint egy hónapi kiesést jelentett. Mivel ez a tél végére esett /forgalmas időszak/, a kiesés súlyosabb. Ezen az ülésen a "zugolvasás" egészen komoly mértékben kerül szóba de hasonlóan komoly vita tárgya a cigány olvasók ügye^{is}, mert a kivitt könyveket többen nem akarják visszahozni, vagy annyira rongáltan hozzák vissza, hogy az a továbbiakban használhatatlan, fizetni viszont nem tudnak, vagy nem is akarnak. A vb a kizárás mellett foglalt állást de emellett a pénz behajtását is eszközölni kell. A butorzat gyarapítása szintén téma. ¹¹¹⁰¹¹

A továbbiakban eltekintek a vb-, az állandóbizottsági és egyéb ülések ismertetéséből és csak azokat az eseményeket említem meg, mely

nagyobb jelentőséggel bírnak, melyek előbbre vitték a könyvtári életet vagy éppen hátráltatták.

1961-ben a kölcsönzés heti két alkalommal folyik és az egyik nap vasárnap. E két napon a forgalom igen nagy, időszerűnek látszik a heti háromszori kölcsönzés. Bár a község vezetői a könyvtárat szívügyüknek tekintik, mégis az iskolaigazgató és a tanácstitkár kivételével nem tagjai a könyvtárnak. Az olvasók a kivitt könyvekre kezdenek jobban vigyázni és a visszahozási határidő betartásában is kezdenek pontosabbak lenni.

1962-ben kerül a könyvtár az Olvasókör nagyterméből, majd egy kicsi külön terméből egy megfelelő közepes terembe. Ez alkalommal a burzszatót is felújítják s a kevermési könyvtár abban az időben korszerűnek mondható. Ezzel egyidőben biztosítva lett a helyben való olvasási lehetőség is /folyóiratok, stb./, sőt a kölcsönzés is új módszerrel történik ez időtől kezdve mind a mai napig: szabadpolcos rendszerrel, melynek értelmében mindenki szabadon válogathat magának a teljes /és bentlévő/ könyvtárból. Ugyanakkor az adminisztráció is egyszerűsödött s így a könyvtárosnak több ideje maradt az olvasókkal való foglalkozásra. Ez év októberétől a kölcsönzés is heti 3 alkalommal történik. A KISz rendezésében a József Attila olvasómozgalom nem megy, nincs aki komolyabban foglalkozzon vele, így azt a könyvtár veszi kezébe s november 7-én jelvényosztásra kerül sor.

1963-ban már ötféle folyóirat jár a könyvtárba s áll az olvasók rendelkezésére, ugyancsak nagyban növeli a helyben való olvasást az egyre szaporodó különböző lexikonok és tudományos könyvek száma is. 1963. januárjában volt olyan nap, amikor a könyvtárban 132 kölcsönző jelent meg és 229 kötet könyvet vittek ki olvasni. Így a heti 3 alkalommal tartott könyvkölcsönzés már nagyon kevés, a könyvtárosra óriási feladat hárul, mert ezt a forgalmat néhány óra alatt kellett lebonyolítani. Ebben az évben tűnik ki különösebben, hogy a felnőttek kevés

szakkönyvet olvasnak /tsz-tagok!/. Többször előfordult, hogy az ilyen irányú ajánlást többen egy kézlegyintéssel elintézték, mondván: "azt az agronómusnak kell tudni, mi ugyanis azt csináljuk, amit mondanak!". Nos, ennek a nézetnek megváltoztatása községünkben nevelési feladat volt, melyet a következő években sikerült észrevehetően változtatni. Ebben az évben a könyvtár korszerűsítése tovább folyik: egységes kölcsönzési polcokat kap a könyvtár. Ezzel a keveremesi könyvtár a járás egyik legkorszerűbb könyvtára lett.

1964-ben már hétféle folyóirat jár a könyvtárba, sőt 1963 óta a gyermekeknek kölcsönzés alkalmával / a kölcsönzés után/ társasjátékokkal játszási lehetőség is van biztosítva. Ebben az évben korlátozódik az egy fő által kivihető könyvek száma ~~4~~ és a jövőben egy olvasó legfeljebb 5 db könyvet vihet ki egy alkalommal olvasásra. Ez két okból történt: egy-egy kapzsibb természetű olvasó ne vigyen ki egyszerre sok "jó" könyvet s így másnak kevesebb jusson; a beiratkozott olvasók ne vigyenek ki másnak /nem beiratkozottnak/ könyvet "zugolvasásra". Volt még egy harmadik ok is, ami ezt szükségessé tette: ha valaki sok könyvet vitt ki, könnyen elfeledkezett s visszahozási határidőről. Nagyjelentőségű, hogy ez év első napjától kezdve a könyvtár minden napon /hétköznapok/ napi négy órán keresztül nyitva van s kölcsönzés folyik. Ez így van mind a mai napig.

1965. júl. hó 1 óta diafilmeket is kölcsönöznek a könyvtárban, melyek a Járási Könyvtár letéti állományát képezik. E filmek különösen a felső tagozatos tanulóknak jelentenek sokat. Ebben az évben a cigány olvasók száma már igen kevés: összesen 4 fő. Ennek oka, hogy az előző években közülük igen sokat ki kellett zárni /kb. 23 főt/, mert igen komoly problémák merültek fel velük kapcsolatban: tulságosan bepiszkolták a könyveket, használhatatlanná tették a könyveket, vagy éppen "eltűntek" azok s a könyvek állapotát rajtuk behajtani nem lehetett. Gyakran megesett, hogy a könyvekért a könyvtárosnak kellett házhoz men-

ni, mert felszólításra sem hozták be. A minden tekintetben igen elmara-
dott cigányokkal szemben ez a megoldás nem a legjobb volt. Széرت követ-
kezett be az a változtatás, hogy 1-2 évi kizárás után újra könyvtári
tagok lehettek mindaddig, amíg újabb bajt nem okoznak a könyvtárnak.
Ez jelenleg is így van s ma már elég sok cigány tagja a könyvtárnak.
Ugy látszik, hogy egyeseknek használt a kizárás. Persze vannak vissza-
esők is, akiknek viszont mostmár hosszabb ideig kell várniok, hogy uj-
ra tagok lehessenek.

1966. július-augusztus hónapokban új épületbe került a könyvtár,
ahol az új átrendezés folytán ismét korszerűvé vált. Ez alkalommal az
Olvasókörtől végképp elszakadt, még hozzá helyesen, mert az Olvasókör
a nevéhez hűtlenül inkább "játékkör" volt, mint olvasók köre: a tagok
alig-alig olvastak /legfeljebb csak a folyóiratokat/, inkább kártyáz-
tak, billiárdoztak, sakkoztak, stb. De ettől függetlenül a két intéz-
ménynek a hely is ~~kevesebb~~ kicsi volt.

1967-ben hétféle folyóirat jár a könyvtárba és egyre terjed ezek
helyben való olvasása, valamint a z egyre szaporodó lexikonok és egyéb
tudományos szakkönyvek szintén helyben való olvasása /érettségire és
különböző vizsgákra készülők/. Ebben az évben a látogatási és kölcsön-
zési fegyelem már egészen jó, és mind kevesebb és kevesebb olvasóval
van probléma. Ebben az évben a könyvtár költségvetése az eddigieket fi-
gyelembe véve a legjobb és a legmagasabb is: összesen 17500,- Ft. Kár,
hogy a következő években ez inkább fogyott, mint nőtt.

1968-ban a könyvtárnak már szűk a hely, a jelenlegi körülmények
között korszerűtlen. A bővítésre komoly terv van /az új kulturházban
kap helyet/. Az olvasófegyelem jó, csak néhány személlyel van baj, de
a tanács segítségével ezek is behozzák az elfelejtett könyveket. Fgye-
lemre méltó, hogy ebben az évben már 11 féle ujság és folyóirat jár
a könyvtárba. Ezek és a rendszeresen megjelenő új könyvek mind jobban
és jobban vonzzák az olvasókat. Ebben az évben már igen jelentős a

lexikon- és egyéb tudományos- és szakirodalomkészlet: 92 kötet. Ebben az évben a község minden lakosára már 1,4 kötet könyv ~~1964~~ és minden beiratkozottolvasóra 7,2 kötet könyv jut. Ebben az évben jutott el a könyvtár odáig is, hogy a beiratkozott olvasók 66 %-a 14 éven felüli. Igen jó volt a látogatottság /a látogatók száma 11343/69, ami napi bontásban 38 látogatót jelentett naponta.

1969-ben a szűk hely, az elhelyezési és raktározási gondok /különösen a nyáron/, általában a korszerűtlenség igen nagy probléma. Közben kiderül, hogy nem épül Kevermesen új kulturház. Így a könyvtár elhelyezésének és korszerűsítésének megoldása sürgős feladat. A község vezetői részéről elgondolások vannak. Hogy mikor valósulnak meg ezek? Nem tudni. Reméljük, hogy hamarosan. Mindez problémáktól függetlenül a könyvtári élet ez évben is jól halad, van fejlődés. Ezt a statisztik is bizonyítja.

A következőkben szeretnék még néhány érdekes dolgot, néhány érdekes adatot is megemlíteni:

A kimutatás szerint - és a valóságban is - a könyvállomány évről-évre szépen gyarapodott. Jogosan vetődik fel a kérdés, hogy miből? Hát, részben a költségvetésből, részben községfejlesztésből, de nem kis mértékben a Járási Tanács és a Járási Könyvtár ajándékaiból, a Magyar Könyvtár ajándékaiból, a járási Fm., az ÁKV, stb. ajándékaiból, 1964-ig a helyi Tsz hozzájárulásaiból és még sorolhatnánk tovább. Nem egy év volt olyan, hogy e támogatások többszöröseit voltak a költségvetésben biztosított összegnek.

A könyvállomány összetétele általában jó volt, az igényeket kielégítette, legfeljebb ifjúsági könyvből volt kevés. Igaz, a vásárlási összetétel mellett ez elégtelenséget az is befolyásolta, hogy a selejtezések alkalmával mindig ifjúsági könyvből került legtöbb selejtre /nagy forgalom s következménye a rongyolódás/. A könyvállomány általános összetételét pedig mutassa be az alábbi néhány adat:

A könyvállomány megoszlása pl. 1964-ben és 1968-ban:

Könyv:	1964-ben/db/	1968-ban/db/
Társadalomtudományi	246 köt.	486 köt.
Természettudományi	76 "	115 "
Műszaki	86 "	130 "
Mezőgazdasági	161 "	219 "
Egyéb ismeretterjesztő	386 "	622 "
Ismeretterjesztő <u>összesen</u>	955 "	1572 "
Szépirodalom	1716 "	2645 "
Gyermekek és ifj. szépirodalom	775 "	1229 "
<u>Összesen</u>	3446 köt.	5446 köt.

A könyvállomány általános összetétele tehát jónak mondható, de az ifjúsági könyvek arányszáma még jelentősen javítandó, mert a 14 éven aluli olvasók még 1968-ban is 34 %-ot tettek ki.

Lehet, hogy feltűnő volt, miszerint a megrongálódott, de még használható könyvek köttetéséről eddig nem szóltam. Igen, ilyen is volt csaknem minden évben, de a könyvek kötését a Megyei Könyvtár kötő részlege végezte minden alkalommal, éspedig díjtalanul. Ez könyvtárunknak komoly segítséget jelentett.

A könyvtárban minden évben 1-2 alkalommal könyvkiállítás is szokott lenni, ill. minden évben volt. Ez minden esetben valamilyen eseményhez, vagy ünnephez kapcsolódott. Vagy a könyvtárban, vagy a kulturházban néhány alkalommal már író-olvasó találkozót is rendeztek, mely legtöbb esetben sikeres volt, a megjelenteknek élményt nyújtott.

Manapság gyakran emlegetik, hogy a községi könyvtárak könyvállományát jelentősen meg kell emelni. Ez nagyon helyes gondolat, de érdemes-e ezt tennünk akkor, ha a könyvek forgási sebessége egyes könyvtárakban továbbra is alacsony marad, vagy esetleg éppen csökkenni fog. Vizsgáljuk meg néhány év adatából ilyen tekintetben is a kevermesi könyvtár helyzetét:

Év:	Könyvállomány:	Kölcsönzött kötetek száma:	Egy könyv évi forg.sebessége
1960	894 köt.	4 566 köt.	5,1
1962	1962 "	9 488 "	4,8
1964	3446 "	16 912 "	4,9
1966	4426 "	25 639 "	5,7
1968	5446 "	31 955 "	5,8

Bár a forgási sebesség 1962-től fokozatos javulást mutat, mégis elgondolkodtató, hogy egy kötet könyvet egy év alatt még hatszor sem visznek ki olvasni /megyénk nagyon sok könyvtárában ennél sokkal rosszabb helyzetek is vannak!/. Mire akarok itt kilyukadni? Nem a könyvek mennyiségi növelése az elsődleges, hanem a minőségi növelés: inkább néhány db könyvvel kevesebbet venni, de olyanokat, melyeket sokan fognak elolvasni. A "döglődő" könyvek mitsem érnek egy könyvtárban. Igaz, a könyvek növelése mellett az olvasók számának is növekedni kell, de amíg a könyvállomány a végtelenségig növelhető, az olvasók száma nem! Járásunk, megyénk és az ország könyvtárainak munkáját ilyen szempontból is érdemes volna összehasonlítani /a raktározó jellegű könyvtáraktól persze eltekinteni/.

Végül még csak arról szeretnék említést tenni, hogy az olvasók milyen könyveket olvasnak legszivesebben és irányulásuk merrefelé tart az utóbbi években. Nos mutassa meg nekünk ezt az alábbi kimutatás:/szépirodalmi könyvek olvasása az év utolsó negyedévében százalékosan kimutatva/

Szépirodalom:	1961-ben	1962-ben	1963-ben	1964-ben
Klasszikus és régi magyar	27,1	28,4	26,2	25,4
Mai magyar	16,8	18,2	19,8	20,1
Világired. klassz.	20,-	12,7	20,1	22,5
Nem szoc. orsz.irói	11,1	15,4	14,2	13,3
Szovjet	14,5	14,9	10,6	9,5
Népi demokratikus	10,5	10,4	9,1	9,2

Mint látjuk, az ingadozás elég nagymérvű csaknem minden kategóriában,

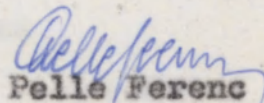
kivéve a mai magyar irodalmat. Itt a fejlődés, a mai magyar irodalom felé való irányulás határozott. Ennek csak örülni lehet.

Ezzel a végére is értem a kevermesi könyvtár történetének, mely igen érdekes és tanulságos. És összefoglalásul csak annyit: valóban népkönyvtár csak a felszabadulás után lett Kevermesen és szinte meredeken felfelé törő fejlődés csak 1957-től következett be, amikor államunk és ezen belül a széles társadalom nagy áldozatoktól sem riadt vissza a tudatformáló népkönyvtárak fejlesztése érdekében.

Jegyzet:

- 1/. Áll. Levéltár, Szeged: tanácsülési jkvek.
- 2/. Uo.: "Jelentés" az 1901. évi állapotokról.
- 3/. Uo.: "Jelentés" az 1903. évi állapotokról.
- 4/. Az eredeti jegyzőkönyvekből.
- 5/. Áll. Levéltár, Szeged: Kevermesi anyag 20. csom.
- 6/. Megyei Könyvtár iratanyaga /Békéscsaba/.
- 7/. Megyei Könyvtár statisztikai adatai /Békéscsaba/.
- 8/. A kevermesi könyvtár adatai és a továbbiakban is ugyanonnan.
- 9/. Az átadási jegyzőkönyvből idézve.
- 10/. Községi Tanács, Kevermes: VB ülések jegyzőkönyvei.

Kevermes, 1969. október hó

Pelle Ferenc
tanár

M e l l é k l e t / k é p e k /

Könyvtár az Olvasóköriben

Könyvtár az iskolában

Élet a könyvtárban

